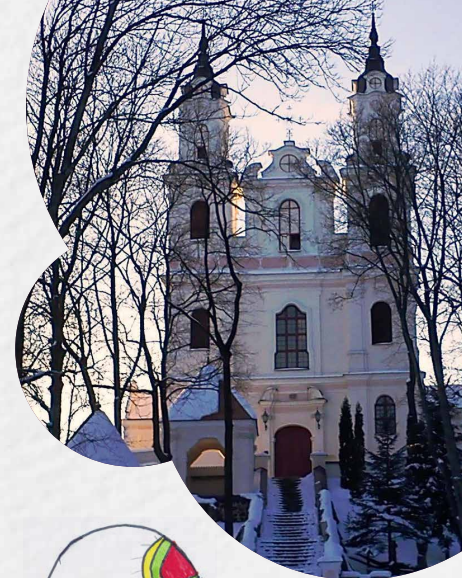

JERUZALĖ

Leidiny Jeruzalės
mikrorajono
gyventojams

Susipažinkime!

Jeruzalės bendruomenės centras vieni-ja Vilniaus miesto Jeruzalės ir gretimų mikrorajonų teritorijų gyventojus.

Mes atstovaujame Jeruzalės bendruomenę vietos savivaldos ir kitose valstybės institucijose bei įstaigose. Skatinam pilietinės visuomenės kūrimąsi gyvenamojoje vietovėje. Siekiame tenkinti svarbiausius bendruomenės socialinius, kultūrinius, ūkinius poreikius, kurti saugią ir patogią gyvenamąją aplinką.

Mes siekiame tapti labiau susitelkusia, geriau matoma ir pavyzdine bendruomene Lietuvoje, kurios nariai didžiuotųsi būdami bendruomenės dalimi. Siekdama savo tikslų bendruomenė:

- buria bendruomenės narius bendrai veiklai;
- organizuoja renginius;
- bendradarbiauja su analogiškais bendruomenėmis Lietuvoje ir užsienyje,

kitomis visuomeninėmis ir politinėmis organizacijomis bei Lietuvos valstybinėmis institucijomis;

- gina su bendruomenės veikla susijusias savo narių teises;
- kuria Jeruzalės mikrorajono vystymosi viziją.

Pagrindinė bendruomenės veikla tai projektai ir darbai suteikiantys apčiuopiamą naudą, gerinantys gyvenamąją aplinką, teikiantys savirealizacijos galimybes, puoselėjantys bendruomeniškumą, pilietiškumą, sąmoningumą ir bendravimą.

Visus pilietiškus ir atsakingus Jeruzalės ir apylinkių gyventojus kviečiame tapti Jeruzalės bendruomenės centro nariais.

Narystės prašymą galima surasti bendruomenės puslapyje jeruzalesbendruomene.lt

Mums labai svarbi Jūsų parama

DRAUGE
MES GALIME
DAUGIAU!

Prisijunkite prie mūsų skirdami **2 %** sumokėto gyventojų pajamų mokesčio Jeruzalės bendruomenės centrui. Mus paremti galite užpildydami ir, kasmet iki gegužės 01 d., pateikdami VMI prašymą (forma FR0512), iki 2 proc. sumokėto gyventojų pajamų mokesčio, skirti Jeruzalės bendruomenės centrui.

Arba galite mus paremti paaukodami norimą pinigų sumą į Jeruzalės bendruomenės centro atsiskaitomąją sąskaitą

Nr. LT11 7180 3000 0470 0789, AB ŠIAULIŲ BANKAS Vilniaus filiale.

Jeruzalės bendruomenės centro rekvizitai:

Paramos gavėjo identifikacinis numeris (kodas) – **126236578**

Paramos gavėjo pavadinimas – **JERUZALĖS BENDRUOMENĖS CENTRAS**

Nuoširdžiai dėkojame už Jūsų gerumą ir paramą!

Jeruzalės bendruomenės centro taryba

PIRMININKĖ

Marija Tamkevičiūtė

PIRMININKĖS PAVADUOTOJAI:

Giedrius Pašakarnis

Joana Korabliovienė

Remigijus Pajeda

TARYBOS NARIAI:

Linas Vasarevičius

Valentin Gavrilov

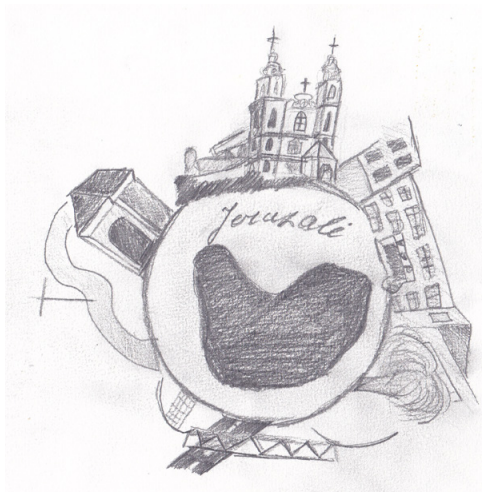
Algirdas Šešelgis

Jadvyga Dautartienė

Ramūnas Maksimovas

1 vieta

Faustina Bukauskaitė, Emilija Mitkutė, Morta Klevinskytė (8b)

2 vieta

Palina Kresik (5b)

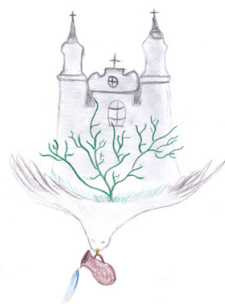
3 vieta

Paulius Stasionis

4 vieta

Timofej Kvašnikov ir Olen Račkas

5 vieta

Evelina Paškovskytė ir Aistė Kazakiūnaitė (8b)

Bendruomenės logotipo konkursas

Jeruzalės bendruomenės centras kviečia susipažinti su bendruomenės logotipo kūrimo dirbtuvėmis ir pasidžiaugti vykdytu projektu, kuris suvienijo nemažą būrį Jeruzalės mikrorajono gyventojų.

Jeruzalės LOGO meninių darbų konkurse dalyvavo netoli 50 meninių darbų. Paralele vyko apklausa skirta Jeruzalės gyventojų identitetui nustatyti, kurioje dalyvavo daugiau kaip 100 respondentų. Atsižvelgus į meninio konkurso darbus ir apklausos rezultatus buvo kuriami būsimo logotipo prototipai, darbai įskaitmeninti ir paruoštas profesionalus bendruomenės logotipas. Dėkojame visiems įsitraukusiems į kūrybinį sūkurį ir sveikiname daugiausiai balsų sulaukusius darbus!

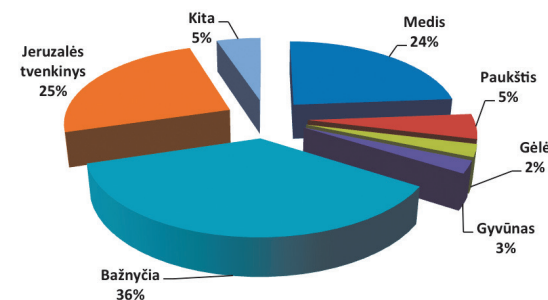
Išskirtinę padėką skiriame Jeruzalės progimnazijos moksleiviams įsitraukusiems į Jeruzalės bendruomenės centro logotipo kūrimo etapą ir ilgametei Jeruzalės mikrorajono gyventojai sukūrusiai logotipo dizainą - Elenai Streckytei Jadello.

Dauguma recenzentų (65 proc.) Jeruzalės mikrorajone gyvena ilgiau kaip 10 metų. Dauguma jų susitaukė (70 proc.) ir įgiję aukštąjį universitetinį išsilavinimą (80 proc.). Daugiausiai apklaustųjų mano, kad Jeruzalės bendruomenės simboliu turėtų būti bažnyčia, Jeruzalės tvenkinys ir

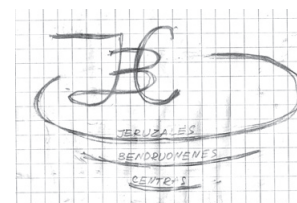

Trečiasis etapas. Sukurtas Jeruzalės bendruomenės centro logotipas

Bendruomenės apklausos rezultatai

Antrasis etapas. Logotipo eskizai

Pirmasis etapas. Konkurso dalyvių piešiniai

Lankytinos vietos

Jeruzalė įsikūrusi Verkių regioninio parko pietinėje dalyje. Vietovės gamta labai vaizdinga. Kryžiaus kelias, Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčia, Trinapolio vienuolyno ansamblis sudaro Vilniaus Kalvarijų memorialinį draustinį.

Vilniaus Kalvarijos – architektūrinis – urbanistinis ansamblis. 1661 m. Vilniaus vyskupas Jurgis Bialozoras sumanė įsteigti Vilniaus Kalvarijas – kaip padėką Dievui už krašto išvadavimą nuo maskvėnų. Darbai buvo pradėti 1662 m. Per septynerius metus buvo pastatyta Šv. Kryžiaus atradimo bažnyčia ir 35 medinės Kryžiaus kelio koplytėlės – Kristaus keliui Jeruzalėje pakartoti. Iš čia ir kilo priemiesčio Jeruzalės pavadinimas.

Kryžiaus kelio ilgis – 7 km. Jį sudarė Didžiosios Kalvarijos su 35 stacijomis: 19 mūrinių koplytėlių, 7 mediniais ir 1 mūriniais vartais, mediniu tilteliu per Cedrono (Baltupio) upelį ir ant jo stovinčia koplytėle. Daugelio mėgstama trumpesnė (apie 2 km) kelio atkarpa, vadinama

Mažosiomis Kalvarijomis. Kryžiaus kelio kulminacija yra simbolinis Golgotos kalnas, ant kurio stovi baroko stiliaus Šv. Kryžiaus Atradimo (Kalvarijų) bažnyčia.

XVII-XVIII a. sandūroje Kalvarijų teritorijoje, ant Neries kranto, Vilniaus vyskupo Konstantino Kazimiero Bžostovskio iniciatyva iškilo dar vienas sakralinių statinių ansamblis, vadinamas Trinapoliu, - trinitorių vienuolynas ir Švč. Trejybės bažnyčia (Verkių g. 70). Bažnyčia ir vienuolynas išgyveno daug istorinių permainų ir sukrėtimų. 1997 m. bažnyčia konsekruota, o restauruotose vienuolyno pastatuose įsikūrė Kristaus Karaliaus kongregacijos seserų noviciatas, atidaryti seserų prižiūrimi pirmieji Vilniuje rekolekcijų namai.

Vytauto Navicko nuotr.

Dar vienas architektūrinis objektas esantis Jeruzalėje - Verkių dvaro sodybos administracinis pastatas (Jeruzalės g. 45). Šis XVIII a. klasicistinis statinys naudotas kaip smuklė ir viešbutis Kalvarijų maldininkams ir pakeleiviams. Šio viešbučio adresas buvo įtrauktas į XIX a. pradžios Europos turizmo katalogą. Po antrojo pasaulinio karo pastatas priklausė Žemės ūkio ministerijai. Nuo 1996 m. jame įsikūręs Lietuvos statybų projektavimo institutas.

Jeruzalėje veikia viena seniausių Lietuvos aukštųjų mokyklų (antroji po Vilniaus universiteto) – Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarija (Kalvarijų g. 325). Vilniaus kunigų seminarija įkurta 1582 m. Steigimo aktą pasirašė tuometinis Vilniaus vyskupas Jurgis Radvila, o patvirtino Lenkijos ka-

Vytauto Navicko nuotr.

Bendruomenės archyvo nuotr.

Baltupio upelis čiuurle-
na šimtamečių pušų ir
ąžuolų paunksmėje. Šis
dešinysis Neries inta-
kas yra vienas mažesnių
Verkių regioninio parko
upelių – jo ilgis tik 4 km.
Vilniaus Verkių Kalvarijų
teritorijoje upelis vadinamas
Cedronu. Šis vardas
suteikia savitą religinę mi-
siją. Nuo seno manoma,
kad Cedrono upelis turi
gydomųjų galių. Kadaise

ralius ir Lietuvos didysis kunigaikštis Steponas Batoras. Seminarija buvo įsikūrusi šalia vyskupų rūmų, Universiteto g. 6, vėliau dar keliose Vilniaus senamiesčio vietose. Seminarija išgyveno daug istorinių permainų. 1993 m. Vilniaus arkivyskupo metropolito Audrio Juozo Bačkio dėka seminarija atkurta. Statybai skirtas sklypas prie Kalvarijų ir Ateities gatvių sankirtos, šalia Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčios ir dominikonų vienuolyno. Nevalstybinėje aukštojoje mokykloje rengiami kunigai trimis Lietuvos vyskupijoms: Panevėžio, Kaišiadorių ir Vilniaus.

ant jo kranto stovėjo medinė Kristaus skulptūra. Pro ją maldininkai eidavo keliais, toliau brisdavo per upelį ir gerdavo jo vandenį. Netoli Kryžiaus kelio XIII stoties teka ir stebuklingas šaltinis, Verkių regioniniame parke vienas didžiausių ir įdomiausių.

Jeruzalės tvenkinys (ežerėlis). Anksčiau labai mėgiama vietos ir apylinkių gyventojų lankymosi vieta. Neries mažųjų intaku baseine esančio tvenkinio plotas – 3,19 ha. Tai natūralios kilmės vandens telkinys, kuris susiformavo anksčiau

Vytauto Navicko nuotr.

Bendrųjų nuotraukų archyvo nuotr.

buvusioje pelkėtoje, šaltiniuotoje vietoje. Tvenkinys maitinamas gruntiniais vandenimis bei šaltiniais, todėl anksčiau jame buvo maudomasi, žvejojama. Apie tvenkinį rašytinių šaltinių mažai tešlikę. XIX a. dvarininkai įrengė keturių tvenkinių kaskadą kurią jungė vandeningas Verkės upelis. Trijų šio upelio tvenkinių vandens ištekliai buvo naudojami vandens jėgainėms. Pirmuosius du malūnus prie šio upelio tvenkinių suprojektavo Laurynas Gucevičius. Arčiausiai Neries stūksantis malūnas buvo pastatytas jau XIX a. antrojoje pusėje. Tai – vienas iš Verkių regioninio parko išlikusių architektūros paminklų.

Dėl sparčiai vykstančios urbanizacijos, transporto ir kitos žmonių veiklos šiuo metu Jeruzalės tvenkinio pakrantės pelkėja, dugnas bei vandens paviršius užterštas, želia makrofita. Poveikio aplinkai vertinimo metu nustatytas užterštumas naftos produktais, vandens sluoksnis virš dumblo daugelyje vietų tesiekia 30 cm, vyksta tolesnė sparti tvenkinio eutrofikacija. Nurodoma, jog šiuo metu jis nėra tinkamas nei ekologiniu, nei rekreaciniu požiūriu. Manoma, kad spartus tvenkinio pelkėjimas prasidėjo neteisingai suprojektavus pralaidą per Geležinio Vilko gatvę, kuria į tvenkinį turėjo patekti šaltiniuotas vanduo.

Vilniaus Jeruzalės progimnazija (Mokyklos g. 9). Manoma, kad pradinė moky-

kla Jeruzalėje buvo įkurta apie 1923 m. Bažnyčios dokumentuose pažymėta, kad 1937 m. rugsėjo 1 d. pašventintas mūrinis mokyklos pastatas. Šie metai laikomi mokyklos įkūrimo metais. Mokyklai suteiktas lenkų vaikų poeto Stanislovo Jachovičiaus vardas. 1999 m. mokyklai suteiktas „Vilniaus Jeruzalės vidurinės“ mokyklos pavadinimas. Nuo 2016 m. mokykla pertvarkyta į Vilniaus Jeruzalės progimnaziją. 2017-2018 m.m. progimnazijoje mokosi 731 mokinys. Dirba 64 pedagogai.

Vytauto Navicko nuotr.

Muitinės muziejus. Įsikūręs Jeruzalės g. 25, įsteigtas 1994 metais. 2008 metų pradžioje muziejus atnaujintas ir praturtintas naujais eksponatais, kuriuos papildė ekspozicijose kompiuterinėmis garso bei vaizdo priemonėmis pateikta išsamesnė informacija, susijusi su muitinės veikla, jos pokyčiais.

Vytauto Navicko nuotr.

menininkai – žymus Lietuvos skulptoriai, nacionalinių premijų laureatai. Šioje unikaloje vietoje dera menas ir gamta, kūrybinis procesas – skulptorių dirbtuvės ir užbaigta ekspozicinė erdvė. Skulptūrų sodo ir galerijos kolekcijos eksponatai artimi modernizmo skulptūros tradicijai. Skulptūrų sodas įkurtas po atviru dangumi todėl gali būti lankomas visada, o norinčius apsilankyti galerijoje kviečiame paskambinti, nr. 8 685 78257.

Jeruzalės skulptūrų sodas ir Vlado Vildžiūno galerija (Lobio g. 6 A). Vlado Vildžiūno sovietmečiu įkurtame sode sukaupta daugiau kaip 50 kurinių iš granito, geležies, nerūdijančio plieno ir kitų medžiagų. Skulptūras sukūrė

Jeruzalės biblioteka (Jeruzalės g. 27). Biblioteka įkurta 1953 m. Jos kraštotyros fonde yra apie 20 leidinių. Saugomas ir nuolat papildomas periodikos straipsnių segtuvas „Senasis Jeruzalės mikrorajonas“.

Literatūra

Meškelevičiūtė L., Lazauskaitė J. Jeruzalė. Vilnijos vartai. Prieiga internete: <http://www.vilnijosvartai.lt/vietoves/jeruzale/>

Motuzas A. Lietuvos Kalvarijų Kryžiaus kelių istorija, apeiginiai papročiai ir muzika. Kaunas, 2003. P. 36-43, 80-94.

Petkus V. Vilniaus Verkių Kalvarijos, dominikonų Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčia ir vienuolynas (1669–1850). Dominikonai Lietuvos kultūroje. Vilnius, 2004. P. 763-773.

Šiaudinis V. Vilniaus maldos namai. Vilnius, 2001. P. 22-23, 82-83, 88-89.

Tamkevičiūtė M. Jeruzalės tvenkinio valymo projektas: patys finansavo ir patys pamiršo. Kauno diena, 2014. Prieiga internete: <http://kauno.diena.lt/naujienos/nuomones/nuomones-vilniaus-diena/jeruzales-tvenkinio-valymo-projektas-patys-finansavo-ir-patys-pamirso-643075>

Taškūnas V. Vilniaus Kalvarijos, arba Kryžiaus keliai. Vilnius, 1940.

Tiukšienė Z., Sisaitė N., Dainienė D., Lazauskaitė J., Narbutaitė G. Pasižvalgymai po Vilnių. Miesto mikrorajonai. Vilniaus apskritys Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka, 2015. P. 239-247.

Verkių dvaro sodybos vandens malūnas. Vandensmalunas.lt. Prieiga internete: <https://pamatyklietuvoje.lt/details/verkiu-dvaro-sodybos-vandens-malunas/7902>

Viliūnienė G. Vilniaus šventovės: istorija, legendos, asmenybės, dabartis. Vilnius, 2012. P. 170-173, 240-247.

Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarija, 1993–2003. Vilnius, 2004.

Susisieki su mumis

BENDRUOMENĖS PIRMININKĖ MARIJA TAMKEVIČIŪTĖ

Tel.: +370 600 84217, el. p.: jeruzalesbc@gmail.com

Leidinyje panaudotos Jeruzalės bendruomenės archyvo nuotraukos

NAUDINGI KONTAKTAI:

VERKIŲ SENIŪNIJA

Kalvarijų g. 156, LT-08207 Vilnius

Faksas 211 2909 , el. p. verkiu.seniunija@vilnius.lt

LINA MILAŠIENĖ

Vilniaus miesto pirmojo policijos komisariato Viešosios policijos skyriaus Prevencijos poskyrio Vyresnioji tyrėja, kuruojanti Jeruzalės mikrorajono klausimus

Tel. (8 5) 271 8135 (58 135), el. p. lina.milasiene@policija.lt
Žirmūnų g. 139A, LT-09120 Vilnius

Finansuojama pagal priemonę „Remti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“.

Sutartis 2017-10-17 Nr. A72-1796/17(3.1.36-TD2).

